

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології
Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Німецька мова і література, англійська мова»

Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація
035.043 Германські мови і літератури (переклад включно),
перша – німецька

Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Зарубіжна література (Античність, Середньовіччя)
Викладач (-і)	Козлик Ігор Володимирович
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
Е-mail викладача	ihor.kozlyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом курсу є розвиток словесного мистецтва від VIII ст. до н. е. і до XVI ст. н.е., його основні світоглядно-естетичні, зовнішні і внутрішні чинники. Методи навчання: інтерактивна лекція, дискусії, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота. Методи контролю: індивідуальне опитування, тестування/	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета – висвітлити специфіку й основні закономірності літературної еволюції за часів європейської Античності та Середньовіччя у взаємозв'язку філософсько-естетичних і внутрішньо-літературних (жанрових, стильових) факторів. Завдання – опрацювати базові для вивчення світової літератури західноєвропейської культурної зони літературно-художні та літературознавчі джерела.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями з літературознавства. ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	
<u>Фахові компетентності:</u> ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури. ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	
<u>Результати навчання:</u> РН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел,	

зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

PH3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

PH4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

PH7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

PH13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

PH15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

PH17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
1	035 Філологія	1	О

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практ. зан.	Самост. роб.
Тема 1. Антична культура: загальне визначення і значення для розвитку світової культури	2		
Тема 2. Онтологічна картина античної літератури як історико-літературного феномена і базового етапу у загальній еволюції європейського історико-літературного процесу	2		
Тема 3. Міф і міфологія в античній спадщині.		4	
Тема 4. Грецька література архаїчного періоду	2		
Тема 5. Гомерівський епос		2	
Тема 6. Дидактичний епос			6
Тема 7. Давньогрецька лірична поезія архаїчного періоду			6
Тема 8. Байки Езопа			6
Тема 9. Античний грецький театр			6
Тема 10. Феномен грецької трагедії		2	
Тема 11. Творчість Арістофана			2
Тема 12. Доба еллінізму (IV ст. до н. е. – V ст. н. е.)	2		
Тема 13. Доба еллінізму (IV ст. до н. е. – V ст. н. е.)	2		

Тема 14. Класична римська література періоду принципату		2	
Тема 15. Творчість Квінта Горація Флакка			6
Тема 16. Творчість Публія Овідія Назона			6
Тема 17. Пізній еллінізм в античній літературі			6
Тема 18. Середньовіччя як історико-літературна доба: її основні особливості та проблеми вивчення. «Картина світу» середньовічної людини і її відображення в середньовічній словесній спадщині	2		
Тема 19. Специфіка і склад середньовічної літератури	2		
Тема 20. Кельтський епос			6
Тема 21. Давньоскандинавська література			6
Тема 22. Клерикальна література як специфічний середньовічний літературний напрям	2		
Тема 23. Куртуазна літератури як специфічний середньовічний літературний напрям	2		
Тема 24. Міська література як специфічний середньовічний літературний напрям	2		
Тема 25. Своєрідність і новаторство творчості вагантів			4
Загальна кількість балів:	20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування та самостійну роботу. Мінімальна к-сть балів для зарахування курсу становить 50 балів. Студент, який не набрав 50 балів, користується повторним правом отримати позитивну оцінку за відомістю № 2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).		
Вимоги до письмової роботи	Передбачені письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (сумарно 50 завдань, максимальна кількість балів за 5 тестувань – 25 балів).		
Практичні заняття	Оцінюються за 5-бальною шкалою. Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті		

	теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час практичних занять; присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять та КСР.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання іспиту за відомістю № 2.

7. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) та [Процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності](#).

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) та [Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#). Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щопонеділка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі

дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Козлик І.В. Зарубіжна література європейської Античності на Середньовіччя. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2022. 254 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/13361/1/Козлик_Посібник_3%20обкладинкою.pdf або: https://chtyvo.org.ua/authors/Kozlyk_Ihor/Zarubizhna_literatura_ievropeiskoi_Antychnosti_ta_Serednovichchia_Lektsiini_materialy/
2. Пащенко В. І., Пащенко Н. І. Антична література. Київ: Либідь, 2001. 718 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644465.pdf>
3. Антична література / за ред. проф. А. А. Тахо-Годі / пер. з рос. Київ: Вища шк., 1976. 440 с.
4. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження: підручник для студ. держ. ун-тів. Вид. 3-є, перероб. і доп. Львів: Світ, 1993. 312 с. URL: http://lib.mdpu.org.ua/load/angliskii/Istora_zarubignoi_literaturi_Shapovalova_M_S_i_dr.pdf
5. Кун М.А. Легенди і міфи Давньої Греції. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2002. 448 с. (Або інші видання – див. URL.: http://shron1.chtyvo.org.ua/Nikolai_Kun/Lehendy_i_mify_starodavnoi_Hretsii_vyd_2008.pdf).
6. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія / упор.Т. В. Михед Т.В., Ю. В. Якубіна. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с.
7. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах: хрестоматія / укладач В. Маслюк. Львів: Світ, 2000. 328 с. URL: https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=006160657761191371622;jo1pcughbf8&q=http://chtyvo.org.ua/authors/Masliuk_Vitalii/Davnia_rymska_poeziia_v_ukrainskykh_perekladakh_i_perespivakh_Khrestomatii.doc&sa=U&ved=2ahUKEwjg2tuimNrlAhWhxIsKHX2jBDY4ChAWMAB6BAgCEAE&usg=AOvVaw2TaPTZbe-QuMSwEMkGMX4Q
8. Антична література. Зразки старогрецької та римської художньої літератури: антологія / упор. проф. О. І. Білецький. Харків: Держ. учбово-педагогіч. вид-во (Рад. школа), 1938. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Antychna_literatura_Zrazky_starohretskoi_ta_rymskoi_khudozhnoi_literatury/
9. Література західноєвропейського середньовіччя /за заг. ред. Н. О. Висоцької: навч. посібник. 2-ге вид. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 464 с. (Вид. 1 URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Vysotska_Nataliia/Literatura_zakhidnoievropeiskoho_serednovichchia/).

Додаткова:

1. Султанов Ю. І. У світі античної літератури: Давньогрецька література. Література

- Стародавнього Риму: посіб. для вчит. Харків: Ранок: Веста, 2002. 112 с.
2. Словник античної міфології / відпов. ред. А. О. Білецький. 2-ге вид. Київ: Наук. думка, 1989. 240 с.
 3. Античний театр: навч. посібник. Вид. друге, доп. і перероб. / наук. ред. Р. Я. Пилипчук. Київ: Вид-во «АртЕк», 2007. 320 с. URL:
http://shron1.chtyvo.org.ua/Klekovkin_Oleksandr/Antychnyi_teatr_Navchalnyi_posibnyk_dlia_vyschykh_navchalnykh_zakladiv_mystetstv_i_kultury.pdf
 4. Літератури світу: поетика, ментальність і духовність [Текст]: збірник наукових праць. Вип. 2 / гол. ред. проф. А. Козлов. – Кривий Ріг : ДВНЗ "Криворізький нац. ун-т", 2013. 220 с.

Викладач _____ доктор філологічних наук, професор
Ігор Козлик